

De levensterugblik en de versmelting met Absolute Kennis

Toegang tot het geheugen van het Universum

Ludwig de Vocht*

Sommige BDE'ers krijgen tijdens hun ervaring toegang tot Absolute Kennis. Andere BDE'ers krijgen tijdens hun levens-terugblik toegang tot de gevoelens en emoties van mensen met wie ze in interactie zijn getreden. De toegang tot een zeer bijzondere vorm van informatie staat hier centraal. Dit opmerkelijke aspect van de bijnadoodervaring sluit erg nauw aan bij de wetenschappelijke ontwikkelingen in onze moderne informatiemaatschappij. Sommige wetenschappers vermoeden immers het bestaan van een allesomvattend informatieveld en hebben hun hoop gesteld in het zogenaamde *zero point field* of *nulpuntenergieveld*. De speurtocht naar dit veld vormt het hoofdthema van twee erg interessante, recent verschenen boeken: *Kosmische visie* van Ervin Laszlo en *Het veld* van Lynne McTaggart.

De BDE van Tom Sawyer

Een van de meest 'informatieve' BDE's is die van Tom Sawyer (1). Hij kreeg zijn BDE op 23 mei 1978 toen hij bijna verpletterd werd door de lichte vrachtwagen waaraan hij aan het sleutelen was. Via de tunnel bereikte hij het Licht. Hij werd evenwel niet meteen opgenomen in het Licht. Eerst knoopte het Licht met hem een dialoog aan. Bij gebrek aan woorden omschrijft Sawyer deze dialoog als 'telepatische communicatie die sneller verliep dan het licht'. Tom Sawyer mocht van het Licht om het even welke vraag stellen en die werd meteen volledig beantwoord.

'Een groot aantal van de vragen in deze vraag-en-antwoord episode gingen over totale kennis en over een goddelijke entiteit die sommigen van ons God noemen. De meeste van mijn vragen waren van persoonlijke aard en hadden betrekking op dat tijdstip in mijn leven alsook op de toekomst,' zo schrijft Tom Sawyer. Daarna kreeg hij de keuze om terug te keren naar zijn gewone leven of om te blijven en deel te worden van het Licht. Om een doordachte keuze te kunnen maken, moest hij evenwel een volledige levens-terugblik doormaken.

Veldbloemen

Tom Sawyer beschrijft ter illustratie van wat een levens-terugblik inhoudt enkele minder fraaie episodes uit zijn leven. Hij begint met een incident toen hij acht jaar was. Hij had bij het maaien van het gras tot grote ontzetting van zijn tante ook een aantal veldbloemen weggehaaid die ze had willen gebruiken om halssnoeren te maken. Hij had de bloemen opzettelijk gemaaid en verborg zich achter het excuus dat zijn vader hem de opdracht had gegeven het gras te maaien.

'Ik herbeleefde elke gedachte, elke overweging; zelfs de temperatuur van de lucht en dingen die ik als achtjarige absoluut niet eens had kunnen meten. Ik was me bijvoorbeeld niet bewust van het aantal muggen in het gebied. In de levens-terugblik had ik de muggen kunnen tellen. Alles was veel precieser dan dat waarneembaar was tijdens de oorspronkelijke gebeurtenis.'

Vervolgens merkt Tom Sawyer op dat hij het hele gebeuren niet alleen herbeleefde als een achtjarige, maar dat hij het gebeuren tegelijkertijd ook observeerde als een 33-jarige met de wijsheid, levensopvatting en de psychologie van een 33-jarige. Bovendien ervoer hij de hele zaak vanuit het standpunt van zijn tante. 'Ik was in haar lichaam, in haar ogen, ik was in haar emoties, in haar onbeantwoorde vragen.'

Camera

Maar daar hield het niet mee op. 'Ik ervoer zaken die niet waargenomen kunnen worden. Ik zag me het gras maaien van bovenaf, van enkele honderden tot enkele duizenden meters, alsof ik een camera was.' Elders schrijft hij: 'Ik had vogelperspectief, ik was de camera in de hoogte, ik kon naar believen toekijken vanuit om het even welke hoek.'

Volgens Tom Sawyer kan je tijdens een levens-terugblik observeren vanuit het standpunt van een buitenstaander, vanuit het standpunt van een derde persoon, vanuit om het even welk belangrijk standpunt. 'Als je wil weten hoe iets er ondersteboven uitziet, dan zul je het op die manier kunnen zien. En dat alles tegelijkertijd.'

Tom Sawyer was echter ook in staat op de hele scène toe te kijken als een onbevooroordeelde toeschouwer met onvoorwaardelijke liefde als door de ogen van God, 'of de ogen van Jezus Christus, of het licht van Jezus, of het licht van de verlichte boeddha, de spirituele entiteit.' Sawyer schrijft iets verder: 'Je zal ervaren hoe je iets observeert zonder emoties, zonder zelfgerechtigheid, zonder oordelende betrokkenheid.' 'In je levens-terugblik zul je het universum zijn en zul je jezelf ervaren gedurende de tijd dat je geleefd hebt en je zal ervaren hoe dit het universum beïnvloedt.' Na zijn levens-terugblik mocht Tom Sawyer kiezen of hij wou terugkeren of onderdeel worden van het Licht. Hij koos voor het laatste. Daarop versmolt hij met het Licht en werd Volledige Kennis.

Uit het getuigenis van Tom Sawyer kan worden afgeleid dat hij op drie verschillende manieren toegang had tot informatie: eerst via een vraag-en-antwoord sessie over zaken die hem als 33-jarige nauw aan het hart lagen, vervolgens verkreeg hij via zijn levens-terugblik informatie over zijn eigen leven en over dat van de mensen wier leven hij beïnvloed had, en tenslotte kreeg hij via de versmelting met het Licht toegang tot Absolute Kennis. 'Er zijn geen woorden om te beschrijven wat er in het Licht gebeurde. Het was Goddelijke Macht.'

* Ludwig de Vocht is redacteur van *Levenslicht*, het tijdschrift van de Belgische organisatie voor BDE'ers. Dit artikel verscheen reeds eerder in *Levenslicht* en is met zijn toestemming nu opgenomen in *Terugkeer*.

Onderlinge verbondenheid

Uit de beschrijving van de levens-terugblik van Tom Sawyer blijkt dat alles wat er rond iemand gebeurt voortdurend en tot in de kleinste details op de een of andere manier wordt geregistreerd. Tijdens een levens-terugblik heeft men blijkbaar niet alleen toegang tot informatie over gebeurtenissen in het eigen leven, maar ook tot informatie over sommige gebeurtenissen in het leven van anderen en dit op het moment dat die gebeurtenissen elkaar overlappen. Dit wijst dus op een zekere onderlinge verbondenheid.

Sawyer beschrijft hoe hij tijdens zijn levens-terugblik een geval van verkeersagressie herbeleefde. Als negentienjarige automobilist had hij een onvoorzichtige voetganger in elkaar geslagen. 'Ik ervoer alles van de interrelatie tussen Tom Sawyer en die man op die dag. Ik ervoer over die man zaken die van een zeer persoonlijke en vertrouwelijke aard waren.'

Vragen

Zulke zaken roepen heel wat vragen op. Hoe en waar wordt al die informatie geregistreerd en opgeslagen? Hoe krijgt men toegang tot informatie over anderen, om nog maar te zwijgen over toegang tot Absolute Kennis? Deze vragen spreken in onze moderne informatiemaatschappij tot de verbeelding. En onmiddellijk dienen er zich vergelijkingspunten aan. Hebben we via het Internet geen toegang tot een nooit geziene hoeveelheid informatie, zijn computergebruikers via het *world wide web* niet allemaal met elkaar verbonden?

Vergelijkingen met onze technologische verwezenlijkingen maken het mogelijk te denken over zaken die ons verstand voorlopig nog te boven gaan. Zo worden onze hersenen wel eens vergeleken met een computer of met een ontvangstapparaat zoals een radio, een tv of een gsm. Zulke vergelijkingen of *metaforen* lopen echter wel eens mank. Maar eerst terug naar de BDE.

Tom Sawyer beleefde tijdens zijn BDE zowel een vragen-antwoord episode, een levens-terugblik als een versmelting met het Licht en toegang tot Absolute Kennis. Deze elementen hoeven tijdens een BDE niet noodzakelijk steeds samen voor te komen. Ze kunnen ook afzonderlijk optreden.

Over hoe vaak deze elementen voorkomen vindt men in de literatuur echter nauwelijks iets terug. Enkel over de frequentie van de levens-terugblik is in de literatuur cijfermateriaal beschikbaar. De cijfers lopen evenwel van auteur tot auteur sterk uiteen, waarschijnlijk omdat in sommige gevallen niet duidelijk is welke criteria werden gehanteerd bij de definiëring van het begrip 'levens-terugblik'.

Vele ladingen

Een levens-terugblik volgt niet steeds het patroon zoals geschetst door Tom Sawyer. Een levens-terugblik gaat niet altijd gepaard met een soort evaluatie. Sommige BDE'ers beweren dat hun levens-terugblik alleen uit de hoogtepunten van hun leven bestond, anderen beweren alles te hebben waargenomen, tot de onbenulligste zaken toe. Voor sommigen loopt de levensfilm van geboorte tot BDE, voor anderen van de BDE achterwaarts tot aan de geboorte.

Sommigen zeggen enkel flitsen uit het verleden te hebben gezien. Anderen kregen zeer gedetailleerde beelden. De term 'levens-terugblik' is dus een vlag die vele ladingen dekt. Bovendien hebben waarschijnlijk de omstandigheden waarin

de BDE optreedt eveneens een invloed op welk type levens-terugblik iemand krijgt. Een plotse hartstilstand is niet hetzelfde als een diepe val of een langzame verstikking.

Naam onderzoeker	Land	levens-terugblik in percentage
Sabom (2)	(Verenigde Staten (VS))	3
Schwaninger et al. (3)	VS	9
Gibson (4)	VS	10,8
Van Lommel et al.	Nederland	13
Fenwick (6)	Groot Brittannië	17
Opdebeek (7)	België	30
Grey (8)	Groot-Brittannië	31
Knoblauch (9)	West-Duitsland	42,9
	Oost-Duitsland	45
Feng (6)	China	51

De beste graadmeters voor de frequentie van de levens-terugblik tijdens de BDE zijn waarschijnlijk de onderzoeken van Van Lommel en van Schwaninger. Beide studies peilen de frequentie van de levens-terugblik bij BDE'ers die op het randje van de dood kwamen te staan als gevolg van een hartstilstand.

In beide gevallen gaat het om een *prospectieve* studie waarbij over een bepaalde periode *alle* patiënten met een hartstilstand werden gevolgd. In de Nederlandse studie had 18% van deze patiënten een BDE, in de Amerikaanse studie 23%. Vervolgens werden de getuigenissen geanalyseerd van die patiënten die een BDE hadden. Een dergelijke aanpak geeft een beter beeld van de frequentie van een bepaald BDE-kenmerk dan onderzoeken waarbij bijvoorbeeld personen die in het verleden ooit een BDE hadden, gevraagd worden om zich te melden. In dat geval is de kans groter dat vooral de BDE'ers met een diepe BDE aan het onderzoek deelnemen. En een levens-terugblik wijst op een diepe BDE.

Anja Opdebeek geeft in haar onderzoek cijfermateriaal over de verschillende soorten levens-terugblik. Ze maakt een onderscheid tussen 'het zien van een volledige levensfilm' (10%), het 'terugzien van bepaalde tafereelen uit het leven' (6%) en 'evaluatie van het leven zonder beelden' (10%).

Absolute Kennis

Over de toegang tot een vorm van Absolute Kennis wordt in de literatuur bijna in alle talen gezwegen. Gibson meldt een frequentie van 33,7%. Opdebeek biedt opnieuw een meer gedetailleerd beeld. Zeven van de 30 onderzochte BDE's (23%) bevat het element 'het verwerven van specifieke inzichten/kennis'. 'Het gevoel beleven alwetend te zijn' kwam voor in 4 van de 30 gevallen (13%).

Anja Opdebeek citeert in haar studie een van de BDE'ers die dit gevoel van alwetendheid hebben meegemaakt. Net als Tom Sawyer ontbreekt het deze BDE'er aan de juiste woorden. Net als bij Tom Sawyer ging dat gevoel van alwetendheid samen met een eenwording met het Licht.

Ik wist alles, het was totaal onnodig een vraag te stellen, niets hoefde uitgelegd te worden, want alles was zijn, alles was er in vervat en ik was dat immens groot zijn. (...) Die on-eindige intelligentie die ik voelde, die macht en dat vrede zijn, ook dat bijna dynamisch actief zijn en tegelijk actief in rust zijn, ... dat alles was slechts een segment van het weten dat op zichzelf nog veel verder ging, buiten alle bevattingvermogen.

Het is ook niet mogelijk *onrechtstreeks* meer inzicht te krijgen in de vraag hoe vaak het element 'toegang tot Absolute Kennis' voorkomt door bijvoorbeeld gegevens over de waarneming van het Licht te bekijken. In sommige studies kan het BDE-kenmerk 'Licht' immers gaan van het zien van een licht aan het eind van de tunnel, via een vorm van communicatie met het Licht tot een versmelting met het Licht. Slechts enkele studies, zoals die van Anja Opdebeeck, geven wel meer details wat de relatie van de BDE'er tot het Licht betreft..

Naam onderzoeker	Beschrijving van het Licht en/of de relatie tot het Licht	Percentage
Feng	Onnatuurlijk helder	15
Grey	Verafgelegen punt	21
	Magnetische aantrekking	5
	Omgeven door licht en liefde	39
	Verblindend licht maar geen pijn aan ogen	16
	Onnoemelijke schoonheid	26
Van Lommel et al.	Communicatie met licht	23
Sabom	Licht	28
Opdebeeck	Zien/ervaren van licht	93
	zien van een Wezen in het licht	20
	communicatie met het (Wezen van) licht	63
	in de richting van het licht gaan	50
	tot in het licht gaan	30
tot voorbij het licht gaan	10	
Knoblauch	Licht West-Duitsland	50
Knoblauch	Licht Oost-Duitsland	30
Gibson	Licht	60,2
Schwanger et al.	Schitterend Licht	63
Fenwick	Onnatuurlijk helder licht	72

Uit de bovenstaande gegevens kunnen geen conclusies worden getrokken over toegang tot Absolute Kennis via een versmelting met het Licht. Van Lommel en Opdebeeck hebben het wel over 'communicatie met het licht' maar zoals uit het verhaal van Tom Sawyer blijkt, kan dit ook een stadium zijn dat aan de versmelting met het Licht voorafgaat. Het is het stadium van de levens-terugblik en dat van vraag-en-antwoord. Daarbij kan men reeds toegang krijgen tot veel informatie maar blijkbaar niet tot de Absolute Kennis.

De kans dat men toegang krijgt tot Absolute Kennis lijkt in de bovenstaande indeling het grootst in de categorie 'tot in het licht gaan'. Daar vallen alle vragen weg. Jan daarentegen had net als Tom Sawyer voor diens versmelting met het Licht nog wel vragen: vragen van een zeventienjarige. Jan kreeg na een ongeval met de bromfiets toegang tot informatie die toen voor hem belangrijk was. Hij kwam direct na het ongeval in een prachtige rood-paarse ruimte terecht.

Dol van vreugde over deze bevindingen vroeg ik me af wat ik allemaal zou kunnen doen in deze toestand. Terstond werd ik door een hele reeks ervaringen geleid die ik - en vele andere mensen in mijn latere leven - goed heb kunnen gebruiken. (...)

De derde les ging over seksualiteit waarover ik als zeventienjarige veel vragen had. Elke vraag werd onmiddellijk beantwoord (...). Na de vraag 'Hoe zit het met de wiskunde?', was ik ogenblikkelijk in mijn oude klaslokaal waar op

een vertrouwde schoolbank een wiskundeboek openlag met een wiskundige opgave: een oefening in algebra, in het 'aardse leven' een ware nachtmerrie! Nu echter geen enkel probleem: ikzelf werd de delen en de uitkomst die berekend moesten worden zonder inspanning!

Dit liet mij nogmaals zien dat ik alles kon zijn wat ik wou zijn. Om nog eens een experiment uit te voeren vroeg ik me af hoe de lamp in het klaslokaal werkte. En onmiddellijk werd ik 'lamp'. Ik was glas, koolstofdraden waardoor stroom circuleerde, de fitting en alles wat van een lamp een lamp maakt. (10)

De verwijzing naar 'mijn oude klaslokaal' suggereert dat de bijzondere toegang tot specifieke informatie die Jan vermeldt toch enkele elementen bevat van een levens-terugblik. Een volledige levens-terugblik zoals Tom Sawyer die beschrijft, had Jan echter niet.

Kwantummechanica

Jessy had evenmin een levens-terugblik maar kreeg tijdens haar BDE wel toegang tot een enorme kennis. Ze had haar ervaring op 21jarige leeftijd tijdens een bezoek aan de tandarts. Op een bepaald moment keek ze toe vanaf het plafond op wat er op de stoel van de tandarts gebeurde.

Ik ontdekte dat ik boven en uit het huis kon. Ik 'zweefde' boven het huis, zag heel de binnenkant ervan en er zaten twee mensen in de wachtkamer, ik zag in de keuken een vrouw die aan het aanrecht groenten schoonmaakte. Ik zag Mechelen, de brede laan naar de Brusselse Poort was prachtig, de bloemen in de bloembakken, het nieuwe groen aan de bomen, alle kleuren waren véél intenser en dieper dan ik ze ooit gezien had. Het was onbeschrijfelijk mooi. Onvergelijkbaar...

Plotseling ging er een flits door mij heen. Ik begreep hoe het heelal, het universum in elkaar zit, hoe het ontstaan is, de maan, de zon, de planeten, ik begreep waarom de mensen zich een bepaald gedrag aanmeten, in het verleden, heden en toekomst, ik begreep de dieren, de planeten, ik wist alles van wiskunde, kwantummechanica, elektronica... 'Ik wéét het,' dacht ik blij, 'ik begrijp het, het is allemaal zo eenvoudig.' Het voelde aan als uiteindelijk thuiskomen. (11)

Kwantummechanica was iets waar Jessy nauwelijks of nooit iets van had gehoord. En toch was het een begrip dat na haar ervaring zou blijven hangen. Misschien niet toevallig. De kwantumtheorie biedt immers mogelijke verklaringen voor het alomtegenwoordige informatie-registrerend medium dat gewoon al op basis van de bijzonderheden van de levens-terugblik gewoon *moet* bestaan. Waar komt al die informatie over de gedachten, emoties enz. van andere personen tijdens een levens-terugblik anders vandaan?

Speurtocht

De hernieuwde speurtocht van enkele moedige wetenschappers naar dit allesdoordringende informatieveld wordt uitgebreid behandeld in de boeken *Kosmische Visie* (12) van Ervin Laszlo en *Het Veld* (13) van Lynne McTaggart. Het is een moedige zoektocht, want het idee werd in wetenschappelijke kringen lang verketterd.

Een kleine maar groeiende groep wetenschappelijke onderzoekers herontdekken de rol van informatie in de natuur, zo schrijft Ervin Laszlo. 'Zij zoeken het besproken informatie-

veld in het kwantumvacuüm – het veelbesproken maar vooralsnog onvolledig begrepen virtuele energieveld dat ten grondslag ligt aan het universum.’

Informatie wordt volgens hem in hoog tempo een sleutelbegrip in de nieuwe fysica. Hij citeert onderzoekers die de fysische wereld zien als opgebouwd uit informatie, terwijl energie en materie wellicht niet meer zijn dan bijkomstigheden. De onderzoekers zijn volgens Laszlo tot de volgende conclusie gekomen. *Interacties in zowel de domeinen van de natuur als dat van bewustzijn verlopen via een fundamenteel veld dat energie en informatie vasthoudt en overdraagt en de kern vormt van het universum.* (cursivering Laszlo)

Terloops wordt opgemerkt dat het begrip ‘veld’ eveneens een metafoor of vergelijking is die wat mank loopt. Een veld roept immers associaties op aan een tweedimensionaal vlak zoals bijvoorbeeld een ‘voetbalveld’ of ‘aardappelveld’. Het begrip ‘veld’ waarvan sprake in de boeken van Laszlo en McTaggart moet veel ruimer worden geïnterpreteerd! Een veld is volgens McTaggart een soort invloedssfeer, zoals het magnetisch veld rond een magneet. Het veld dat de wetenschappers nu bestuderen omvat het hele universum. Het is alomtegenwoordig en allesdoordringend.

Het veld waarover Laszlo en McTaggart schrijven is het zogenaamde *Zero Point Field* of *Zero Point Energy* in het Nederlands vertaald als *nulpunt-energieveld*. Dit komt overeen met wat wetenschappers het kwantumvacuüm noemen. Dit kwantumvacuüm is een oceaan van energie die zich uitstrekt tot in de verste uithoeken van het heelal.

Heel erg simpel gesteld kan men zeggen dat golven in die oceaan interferentiepatronen vormen. Men kan zulke patronen vergelijken met de kringpatronen rond druppels die op een stilstaande plas water vallen en die op elkaar inwerken. Zulke interferentiepatronen liggen aan de basis van het *hologram*.

Een hologram is een schijnbare driedimensionele weergave van een object dat met een speciale techniek werd ‘gefotografeerd’. Het opmerkelijke van die techniek is dat elk fragment van het oppervlak waarop het ‘gefotografeerde’ object werd geregistreerd het volledige beeld van het object bevat. Elk onderdeel bevat dus informatie over het geheel. Laszlo schrijft dat het kwantumvacuüm het holografisch geheugen van de kosmos is en dat dit eeuwigdurend is. McTaggart merkt op dat het vacuüm in zekere zin het begin en het eind van alles in het universum is.

De ontdekking dat aan de realiteit een kosmisch energieveld ten grondslag ligt dat alles met alles verbindt en informatie vastlegt en overdraagt is niet nieuw. ‘Al duizenden jaren lang hebben mystici en zieners, wijzen en wijsgeren betoogd dat er zo’n veld bestaat, dat in het oosten het Akasha-veld wordt genoemd.’ Zo schrijft Ervin Laszlo. Hij gebruikt in zijn boek dan ook consequent het woord A-veld.

Wij bevinden ons constant in dit A-veld en laten onze sporen daarin na. Ons lichaam en onze hersenen veroorzaken informatiedragende energiekolkjes die golfjes laten ontstaan in het vacuümveld of A-veld waarin we zijn ingebed. ‘Deze golfjes planten zich door het vacuümveld voort en interfereren met de golfjes die andere mensen erin hebben achtergelaten, waardoor er complexe hologrammen ontstaan.’

Bijnadoodervaringen

Die hologrammen kunnen worden opgeroepen. ‘Dit is wat ons die verbluffend volledige en allesomvattende geheugencapaci-

teit verschaft die het mogelijk maakt dat we ons alle dingen kunnen herinneren, bijvoorbeeld in een bijnadoodervaring en andere veranderde bewustzijnstoestanden. Dit ‘herinneringsvermogen’ strekt zich uit tot alle dingen die we ooit in ons leven hebben ervaren, met inbegrip van zelfs herinneringen aan de moederschoot en onze geboorte,’ zo schrijft Laszlo letterlijk.

We laten dus sporen na in het Akasha-veld of nulpuntenergieveld en krijgen tijdens een BDE toegang tot de informatie die in het veld werd opgeslagen. Laszlo gebruikt de BDE om zijn opvattingen te staven. Maar die opvattingen zijn nogal star. Informatie wordt voortdurend geregistreerd en opgeslagen en kan opnieuw worden opgevraagd zoals in een bibliotheek of via het Internet.

Laszlo stelt het zelf niet zo bot maar zijn visie komt erop neer dat bij de dood een informatiedossier wordt afgesloten. Dat dossier kan nog wel worden geraadpleegd maar toch is het afgesloten. *‘Niet menselijke individuen zijn onsterfelijk, maar de hologrammen die zij in het A-veld hebben achtergelaten’* (cursivering Laszlo). Deze sporen zijn door de grote spirituele tradities van de mensheid ervaren als een onsterfelijk bewustzijn of onsterfelijke ziel.’ Laszlo volgt de grote spirituele tradities duidelijk *niet*. Wanneer we dood zijn creëren we geen nieuwe informatie meer dus is het afgelopen. De mens sterft en alleen zijn informatiespoor blijft.

Kort samengevat komt zijn visie hier op neer: informatie is iets dat ontstaat, opgeslagen wordt en later weer kan worden geraadpleegd. Die opgeslagen informatie kan nog wel invloed uitoefenen op de toekomst. Maar over toegang tot informatie die volgens ons tijdsbesef in de toekomst ontstaat, rept Laszlo niet. Maar BDE’ers doen dat *wel!*

Blik in de toekomst

Sommige BDE’ers wordt een blik gegund in de toekomst en soms vrij gedetailleerd. Cijfermateriaal hierover is erg schaars. Moody stelt dat 6% een ‘voortuitblik’ krijgen (14) Fenwick beweert dat 13% van de BDE’s die hij bestudeerde ‘visioenen van de toekomst’ bevatte. Opdebeeck meldt dat 3 van de 30 bestudeerde BDE’s het element bevatte ‘concrete toekomstbeelden zien.’ In 2 op de 30 gevallen ging het om ‘een gevoelsimpressie krijgen omtrent de toekomst.’ Hoe concreet die toekomstbeelden kunnen zijn blijkt uit het volgend door Opdebeeck opgetekende relaas:

Een beetje verderop zag ik mijn neef wandelen, met een vrouw en twee kinderen en dat vond ik heel eigenaardig. Want mijn neef was helemaal niet dood en had ook nog geen lief. Met mijn neef mocht ik echter niet praten; mijn grootvader hield mij zo’n beetje opzij. En die vrouw die ik daar gezien heb, daar is mijn neef achteraf mee getrouwd, exact hetzelfde meisje als ik tijdens mijn ervaring gezien heb. En hij heeft nu inderdaad twee kinderen: een meisje en een jongen, net zoals ik zag.

In sommige gevallen mag men de kennis over de toekomst niet terug meenemen zoals blijkt uit volgende getuigenis:

Toen kreeg ik een soort toekomstvisioen, een reeks beeld, vrij wazig, dromerig, maar heel markant, want ik zal het niet vergeten. Op het einde van dat visioen werd mij nog gezegd dat een deel opnieuw uitgewist zou worden want ‘ze’ – vraag mij niet wie dat zijn – mochten dat niet weten. Maar op het juiste moment zou ik mij het nodige herinneren.

De inzichten rond het kwantumvacuüm of nulpuntenergieveld kunnen gebruikt worden om de levens-terugblik te verklaren – inclusief de toegang tot informatie over anderen – alsook de toegang tot de volledige (reeds bestaande) kennis. Het verklaren van een blik in de toekomst is minder gemakkelijk. Lynne McTaggart snijdt het probleem wel aan maar dit los van het onderwerp bijnadoodervaringen. Eén mogelijkheid is dat alles reeds lang definitief vastligt. Een blik in de toekomst is dan niet meer dan toegang verkrijgen tot informatie die op de een of andere manier al beschikbaar is. Maar hoe zit het dan met onze vrije keuze, onze vrije wil?

Andere verklaringen voor toegang tot toekomstige informatie vergen kwantumtheoretische heksentoeren waarbij de concepten ruimte en tijd zoals wij die kennen overstegen moeten worden. Het overstijgen van ruimte en tijd leidt geleidelijk naar filosofie, religie en spiritualiteit, die vooralsnog betere antwoorden geven dan de wetenschap.

Cyberspace

Het besef dat de BDE toegang biedt tot informatie over het volledige eigen leven, het leven van personen met wie men in interactie is getreden, en ook toegang biedt tot Absolute Kennis of tot Informatie met een hoofdletter, spreekt zoals reeds gezegd tot de verbeelding. Dit zeker in onze huidige informatie- en communicatiemaatschappij waar het idee van toegang tot een enorme hoeveelheid informatie onwillekeurig doet denken aan het begrip *cyberspace*.

Dit is een denkbeeldige ruimte waar alle elektronische gegevens opgeslagen liggen en waartoe men toegang heeft via de computer. Een steeds toenemend aantal van die computers zijn onderling verbonden en vormen op die manier het wereldwijd netwerk: het Internet. De moderne communicatiemiddelen (e-mail, gsm, satelliettelefoon) versterken intussen ons gevoel van verbondenheid.

Het Internet is een goede metafoor of vergelijking voor een netwerk van onderling verbonden elementen. Een krachtige, tot de tijdgeest sprekende metafoor als het Internet maakt het iets gemakkelijker om te doen inzien dat niet alleen computers met elkaar onderling verbonden zijn. Ook de mensen die ze gebruiken zijn verbonden in een onzichtbaar netwerk.

Niet alleen de computergebruikers, maar alle mensen maken deel uit van dat netwerk. De manier waarop we met elkaar verknoot zijn, wordt pas goed duidelijk tijdens de levens-terugblik. Daarin ervaren we de emoties, de reacties die we bij anderen met ons doen en laten hebben veroorzaakt.

Tom Sawyer schrijft dat hij tijdens zijn levens-terugblik ook toegang had tot de algemene levensomstandigheden van de mensen met wie hij op een emotionele manier in aanraking was gekomen. Sommige auteurs beweren tijdens hun levens-terugblik zelfs te hebben waargenomen wat de gevolgen van hun handelingen waren op de naaste omgeving van de mensen die ze door hun doen en laten hebben beïnvloed. Tijdens een levens-terugblik ervaart men dat wat men een ander

aandoet – zowel in positieve als in negatieve zin – uiteindelijk zichzelf aandoet. Als dat geen onderlinge verbondenheid is...

Indra

Sawyer stelt dat je tijdens je levens-terugblik zal zien hoe jouw leven het universum heeft beïnvloed. Een onderdeel van het netwerk beïnvloedt dus het gehele netwerk. BDE'ers die versmelten met het Licht krijgen toegang tot de Kennis van het Geheel. Het fragment (de BDE'er) bevat tijdens zijn ervaring de informatie van het geheel. Dat is ook het wezenlijke kenmerk van het hologram, nog zo'n sterke metafoor. En precies zoals het allesomvattende kosmische geheugenveld in het oosten al een voorloper had in het Akasha-veld, zo heeft het hologram zijn voorloper in het parelnet van de oosterse god Indra. Het net van Indra wordt beschreven in de *Avatamsaka sutra*. Fritjof Capra verwijst ernaar in zijn meesterlijke *De Tao van de Fysica* (15):

Men zegt dat zich in de hemel van Indra een netwerk van parels bevindt, dat zo is gerangschikt, dat als je je blik op één richt, je er alle andere in ziet weerspiegeld. Evenzo is elk voorwerp ter wereld niet slechts zichzelf, maar betreft het elk ander voorwerp in zijn eigen bestaan, en is het in feite al het andere.

Maar met de god Indra zitten we volledig op het terrein van religie en spiritualiteit.

*

Literatuur

- 1 Farr Sidney Saylor, *What Tom Sawyer learned from dying*, 1993, Norfolk, Hampton Roads Publishing Company, 266 blz.
- 2 Sabom Michael, *Recollections of Death*, 1982, Ealing, Londen, Gorgi Books, 302 blz.
- 3 Schwaniger Janet et al., A Prospective Analysis of Near-Death Experiences in Cardiac Arrest Patients, *Journal of Near-Death Studies*, Volume 20, Number 4, Summer 2002, p. 215 - 232
- 4 Gibson Arvin, *Echoes from Eternity*, 1993, Bountiful, Utah, Horizon Publishers, 333 blz.
- 5 Van Lommel Pim et al., Near-death experience in survivors of cardiac arrest: a prospective study in the Netherlands, *The Lancet*, Volume 358, Number 9298, 15 December 2001
- 6 Fenwick Peter and Elizabeth, *The Truth in the Light*, 1995, Londen, Headline, 278 blz.
- 7 Opdebeeck Anja, Bijna-doodervaringen en de gevolgen voor de betrokkenen en de samenleving op micro en macro psychosociaal vlak, *Academiejaar 2000-2001*, Katholieke Universiteit Leuven, 358 blz.
- 8 Grey Margot, *Return from Death*, 1985, Londen, Arkana, 206 blz.
- 9 Knoblauch Hubert, Soeffner Hans-Georg, *Todesnähe*, 1999, Universitätsverlag Konstanz, 335 blz.
- 10 Reizigers met een boodschap?, *Lichtbode* nr. 15 juli 2001, p 7-8
- 11 'Ik weet dat wij allemaal één zijn en dat we met elkaar verbonden zijn' *Lichtbode* nr. 20, oktober 2002, p. 3 - 5
- 12 Laszlo Ervin, *Kosmische Visie, Wetenschap en het Akasha-veld*, 2004, Deventer, Ankh-Hermes, 203 blz.
- 13 McTaggart Lynne, *Het Veld, De zoektocht naar de geheime kracht van het universum*, 2004, Deventer, Ankh-Hermes, 299 blz.
- 14 Moody Raymond, *De tunnel en het licht*, 1988, Antwerpen, Bruna, 168p.
- 15 Capra Fritjof, *De Tao van de fysica*, 1983, Bert Bakker, 317p.

* * *